

در مراکز پیش دانشگاهی شهرستان میبد بررسی شد

عوامل افت تحصیلی دانش آموزان در درس دینی و قرآن

مرتضی عابدی اردکانی
دبیرستان دینی و قرآن شهرستان میبد

بی شک، تربیت نسل دین باور، از مهم ترین اهداف نظام مقدس تعلیم و تربیت کشور عزیزمان ایران است. هدف همه‌ی دست‌اندرکاران این نظام، تحویل نسلی شاداب و پرشور در سایه‌ی نهادینه‌سازی اعتقادات دینی و معلومات علمی است. اما گاهی احساس می‌شود که عواملی، سرعت رسیدن به این مهم را کند می‌کنند و یا خدای ناکرده، نتیجه‌ی این آموزش، مطلوب غایت دین نیست. آن‌چه خدمتتان عرضه می‌شود، تحلیل آماری نتایج یک پژوهش میدانی با حضور قریب به ۲۰۰ نفر از دانش‌آموزان مراکز پیش دانشگاهی شهرستان میبد است. پرسش‌نامه‌ی این تحقیق حاوی ۱۴ سؤال چهار گزینه‌ای و یک سؤال تشریحی بود که ابتدا اهم نظرات تشریحی دانش‌آموزان و سپس جداول مربوط به درصد پاسخ‌گویی دانش‌آموزان به سؤال‌های پرسش‌نامه، بیان شده است.

نظرات تشریحی پسران درباره‌ی کتاب دینی و قرآن

- حفظی شدن مطالب کتاب
- عدم وجود ارتباط (پیوستاری) معنایی بین صفحات کتاب
- کاهش حجم کتاب و مطالب حفظی در کنکور
- اهمیت بیشتر به بحث و گفت‌وگو در کلاس
- افزایش مثبت نقش معلمان در علاقه‌مندی دانش‌آموزان
- ایجاد فضای درک مفاهیم در کتاب
- مشارکت دانش‌آموزان در آموختن
- تشکیل کلاس مفاهیم آیات برای دانش‌آموزان

نظرات تشریحی دختران درباره‌ی کتاب دینی و قرآن

- مشکل بودن سطح درک مفاهیم کتاب
- کم بودن ساعت تدریس این درس
- استفاده از وسایل کمک آموزشی
- استفاده از دبیران مسئولیت پذیر
- زیاد بودن حجم کتاب
- کم بودن ساعت تدریس
- کاربردی کردن مطالب کتاب
- تسلط کامل دبیران بر محتوای کتاب
- افزایش تأثیر این درس در کنکور
- بیان مشکلات روز و پاسخ گویی به آن‌ها
- حذف این درس از کنکور
- بیشتر شدن جنبه‌ی درک و فهمی کتاب از جنبه‌ی حفظی آن
- تشکیل کلاس‌های تست زنی برای آیات
- بالا بودن تناقضات این درس و امور جامعه
- استفاده از دبیران خلاق و مجرب
- انجام فعالیت‌های گروهی
- بیشتر کردن ساعت تدریس
- نزدیکی زیاد کتاب به فلسفه
- توجه کردن به نیازهای روز
- حذف موضوعات تکراری
- تقویت دروس عمومی در کنکور
- دشواری برخی مفاهیم کتاب
- مشکلات تدریس کتاب
- کاربردی تر کردن این درس
- استفاده از معلمان با تجربه برای رفع شبهات
- تدریس براساس معنویات
- جذاب تر کردن کلاس‌ها
- کم بودن ساعت تدریس این درس
- جالب و جذاب نبودن متن کتاب
- محدود بودن تدریس دبیران به کتاب
- عدم جذابیت برخی مطالب کتاب
- حجم زیاد کتاب و دشواری مطالب

۱۴ سؤال پرسش چهار گزینه‌ای به شرح زیرند:

پاسخ دختران به سؤالات چهار گزینه‌ای					پاسخ پسران به سؤالات چهار گزینه‌ای					پرسش‌ها
بدون پاسخ	خیلی زیاد	خیلی	متوسط	کم	بدون پاسخ	خیلی زیاد	خیلی	متوسط	کم	
۷٪	۱۲٪	۱۳٪	۳۸٪	۳۰٪	۳٪	۶٪	۷٪	۴۵٪	۳۹٪	۱. ضعف برنامه‌ریزی مدارس در اختصاص دادن ساعات مفید به این درس
۶٪	۴۹٪	۱۰٪	۲۸٪	۷٪	×	۴۰٪	۱۹٪	۲۵٪	۱۶٪	۲. تکراری بودن برخی از مطالب کتاب‌های دینی و قرآن
۴٪	۴۴٪	۲۵٪	۱۵٪	۱۲٪	۹٪	۶۲٪	۶٪	۱۳٪	۱۰٪	۳. اخلاق و رفتار دبیران معارف در جذب دانش‌آموزان و یا ایجاد دل زدگی از این درس
۸٪	۲۳٪	۱۲٪	۱۸٪	۳۹٪	۴٪	۶٪	۱۸٪	۳۹٪	۳۳٪	۴. تأثیر کم این درس در آزمون سراسری
۸٪	۱۶٪	۱۲٪	۳۸٪	۲۶٪	۷٪	۱۸٪	۱۲٪	۳۳٪	۳۰٪	۵. توانایی کتاب در پاسخ گویی به شبهات روز
×	۳۸٪	۱۱٪	۲۲٪	۲۹٪	۳٪	۴۰٪	۱۸٪	۲۴٪	۱۵٪	۶. روش‌های سنتی تدریس معلمان و استفاده نکردن از وسایل و کمک آموزشی
۷٪	۴۴٪	۱۸٪	۱۰٪	۲۱٪	×	۳۶٪	۱۸٪	۲۴٪	۲۲٪	۷. عدم برگزاری کلاس‌های تست و تقویتی با حضور دبیران مجرب
۶٪	۳۹٪	۲۴٪	۲۰٪	۱۱٪	۳٪	۳۵٪	۲۰٪	۲۴٪	۱۸٪	۸. دشواری برخی از مطالب کتاب‌های دین و قرآن
۴٪	۲۶٪	۹٪	۱۸٪	۴۳٪	۳٪	۱۶٪	۱۸٪	۲۷٪	۳۶٪	۹. نقش دیگر دبیران در افزایش و یا کاهش علاقه به این درس
×	۲۴٪	۲۹٪	۲۹٪	۱۸٪	×	۴۵٪	۲۴٪	۱۶٪	۱۵٪	۱۰. مناسب بودن طراحی و صفحه‌آرایی کتاب
۲٪	۲۷٪	۱۹٪	۲۷٪	۲۵٪	×	۱۳٪	۲۴٪	۳۹٪	۲۴٪	۱۱. ارتباط و پیوستگی مطالب کتاب‌های چهار ساله‌ی دینی و قرآن
×	۳۱٪	۲۸٪	۲۷٪	۱۴٪	×	۳۵٪	۲۰٪	۲۵٪	۲۰٪	۱۲. حجم زیاد کتاب‌ها و عدم تناسب با ساعات تدریس هفتگی
۵٪	۴۰٪	۹٪	۲۵٪	۲۱٪	×	۴۲٪	۳۵٪	۱۵٪	۸٪	۱۳. عدم تسلط علمی برخی از دبیران بر موضوعات درسی
۴٪	۴۵٪	۱۵٪	۲۱٪	۱۵٪	×	۴۷٪	۱۷٪	۱۵٪	۲۱٪	۱۴. وجود پاره‌ای تناقضات میان آموخته‌های شما از این درس و وضعیت موجود در جامعه